

Riina Sikkut
Terviseminister
Sotsiaalministeerium

Meie: 16.10.2024 a nr 1-9/68

Tervisekassa eelarve jätkusuutlikkus

Austatud minister

Eesti Ametiühingute Keskliit on tõsiselt mures Tervisekassa eelarve jätkusuutlikkuse pärast.

Puudujääk Tervisekassa eelarve prognoosides ei ole uudne küsimus, kuid tavapäraselt on vähemalt jooksva aastal suudetud kulud ja tulud hoida tasakaalus. Käesoleva aasta esimese poolaasta negatiivne tulem on väga suur ohu märk ning viitab olukorrale, mis vajab kiires korras suuri otsuseid. Võib täie kindlusega öelda, et meie tervishoid on alarahastatud. See toob kaasa olukorra, kus arstiabi võib jääda kättesaamatuks ning inimeste tervisemured jäävad õigel ajal lahendamata. Pikas perspektiivis suurendab see Tervisekassa koormust, sest õigeaegselt abi saamata jäämine võib suurendada krooniliste haiguste hulka, mille ravi on märgatavalt kulukam.

Möödunud kuul jõudis meieni eelnõu, millega suurendatakse patsientide omaosalust tervishoiukuludes. Maailma Tervishoiuorganisatsiooni soovitude kohaselt peaks inimese omaosalus olema 15%. Eestis oli omaosaluse suuruseks 2022. aastal 23,1% ning visiidi- ja voodipäevatasu jm tasude tõstmiseega suureneb omaosaluse määr veelgi. Visiiditasu 200% ja voodipäevatasu tõus mõjutavad väga suurt hulka inimesi ja kahjuks kõige enam siiski neid, kellel on tõsised terviseprobleemid. Inimesed, kellel on väike sissetulek, võivad loobuda arsti juurde minekust, mistõttu nende tervis halveneb ja tervishoiutöötaja juurde jõutakse alles siis, kui ravi on muutunud väga kulukaks nii patsiendile endale kui ka Tervisekassale. Meie nägemusel oleks mõistlikum tõsta omaosaluse määra väiksemate sammudega ning samas välja töötada toetusmehhanismid vähekindlustatud elanikele, et nende võimalus õigel ajal abi saada säiliks.

Tervisekassal on küll võimalik võtta kasutusele reserve puudujäägi katmiseks, kuid meie nägemusel saab see olla vaid erakorraline ja ajutine lahendus. Pikas perspektiivis reservide kasutamine olemasolevat süsteemi jätkusuutlikumaks ei tee.

Oleme seisukohal, et kindlasti on vajalik Tervisekassa maksubaasi suurendamine. Üheks selliseks võimaluseks on ravikindlustuse maksete tasumine alla 18- aastaste laste eest riigi eelarvest.

Teiseks toetame kogu tervishoiusüsteemi analüüsi, et leida võimalikke kokkuhoiu kohti. Näiteks tuleks lõpetada korduvate uuringute tegemine erinevate meditsiinasutuste poolt. Pole harvad olukorrad, kus perearst teeb vajalikud uuringud ära ja saadab patsiendi eriarsti juurde, kes omakorda teeb samad uuringud.

Kolmandaks tahaks juhtida tähelepanu sellele, et seoses töövõimetuslehe esimeste päevade eest hüvitiste maksmise lõpetamisega on praegu vähenenud töövõimetuslehtede arv. Samasugune oli olukord ka siis, kui töövõimetuslehtede esimeste päevade eest hüvitiste maksmine lõpetati aastal 2009. Algselt oli tulemus sarnane – töövõimetuslehtede arv vähenes. Järgnevatel aastatel tuli aga tõdeda, et haigusjuhtumid muutusid pikemaks ja kulud ravimisele suuremaks. Lühiajaline kulude kokkuvõide tõi kaasa kahjuks suuremad kulud nii Tervisekassale kui ka majandusele tervikuna. Eestis kahjuks veel ei tööta vabatahtlikkusel põhinev töövõimetuslehe hüvitamine tööandjate poolt. Selleks, et kulud Tervisekassale oleksid tulevikus väiksemad, on vaja taastada töövõimetuslehtede hüvitamine alates teisest haiguspäevast.

Lõpetuseks palume Tervisekassal ja Tervisekassa nõukogul tõsiselt hinnata muude kulutuste, sh reklaami, kolimise jmt asjakohasust ja maksumust ning leida ka nende hulgast kokkuvõtte kohti. Erinevad väikesed kulutused võivad lõppkokkuvõttes anda suure kogukulu.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaia Vask
Esimees
Eesti Ametiühingute Keskliit